Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/933

Nr. 247 Vineri 8 Septembrie 1944
8 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITĂŢI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni 4[illegible] lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L. 450 lei-12 L. 900, RADIO U. 6 L. 600 lei 12 L. 1000.
Z. STELELOR 6 L. 600-12 L. 1000 lei, VESELIA 6 L. 450 12 L. 800 lei
IEŞIREA SUFLET 6 L. 220-12 L. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

POZIŢIA BULGARIEI

Atitudinea Bulgariei în ultimele trei decenii a fost în permanenţă în contratimp şi cu interesele regionale ale sud-estului european şi cu acelea ale Europei — şi precum evenimentele istorice au dovedit-o în repetate rânduri — cu însăşi interesele poporului bulgar.

In 1913 după un războiu balcanic dus în comun, Bulgaria se întorcea în contra propriilor ei aliaţi. In războiul mondial trecut Bulgaria lua poziţie alături de Puterile Centrale împotriva coaliţiei europene victorioase. In răstimpul dintre cele două războaie mondiale, urmărind revizuirea tratatului dela Neuilly, refuza să se asocieze tuturor încercărilor de înţelegere regională, care în 1934 se concretizau în Înţelegerea Balcanică şi se lega din ce în ce mai strâns de Italia şi Germania, ţări dictatoriale şi revizioniste, care urmăreau modificarea prin forţă a hărţii Europei. In primăvara lui 1941, Bulgaria aderând la pactul tripartit, lăsa liber transitul trupelor germane prin Bulcani, participa la războiu şi la ocuparea Iugoslaviei şi dobândea accesul la marea Egee în dauna Greciei, aliată a Marei Britanii.

Evoluţia finală a războiului actual găsia Bulgaria în raporturi diplomatice cu Uniunea Sovietică, în stare de războiu cu Marea Britanie şi Statele Unite ale Americii şi aliată a Germaniei hitleriste.

Faţă de injoncţiunile şi îndemnurile îndelung repetate ale Naţiunilor Unite de a rupe raporturile cu Germania şi de a se alătura Aliaţilor, în timpul cascadei de guverne bulgare constituite în ultimele săptămâni, acestea au făcut o serie de sondaje şi de demersuri pe lângă Aliaţi în vederea obţinerii unui armistiţiu.

Formula politico-militară a Naţiunilor Unite în această privinţă a fost o formulă fără ambiguitate: renunţarea la aliaţa cu Germania hitleristă, izgonirea trupelor germane, ruperea raporturilor cu germanii, continuarea luptei alături de Naţiunile Unite până la victoria finală împotriva hitlerismului. Evident pentru Bulgaria aplicareaa acestor exigenţe implica renunţarea la teritoriile străine dobândite în urma colusiunii sale cu Germania.

Guvernele bulgare — atât al d-lui Bagrianof, cât şi noul guvern al d-lui Muravief — au oferit Naţiunilor Unite eşirea Bulgariei din războiu sub forma proclamării neutralităţii.

In Europa sbuciumată a vremii noastre asemenea neutralităţi au devenit imposibile. Dacă state ca Elveţia cu o situaţie specială, sau state excentrice ca Suedia sau Portugalia, prin aşezarea lor, au putut menţine un regim internaţional de neutralitate, pentru alte ţări, aflate în drumul războiului sau angajate în războiu, o asemenea formulă este inaplicabilă. Naţiunile Unite duc un războiu european, extins la tot continentul, au nevoie de transit şi de teren de manevră, care exclude o atitudine de neutralitate. România şi Finlanda şi-au făcut opţiunea în acest sens.

Bulgaria din potrivă a ţinut să rămână neutră. O asemenea neutralitate nu reprezintă însă nici un folos pentru Aliaţi. Din potrivă este o atitudine ostilă Naţiunilor Unite şi favorabilă Germaniei: ea ar pune într'adevăr trupele germane la adăpost de urmărirea aliaţilor; le-ar da posibilitatea să se retragă neturburate; ar înlesni scurgerea trupelor hitleriste din Grecia şi din insulele mării Egee; ar menţine — din bazele navale ale mării Negre — ameninţarea pentru comunicaţiile sovietice.

Guvernul Sovietic a făcut cunoscut din timp punctul său de vedere, atât prin comunicări oficioase, cât şi oficial. Bulgaria trebue să rupă raporturile cu Axa şi să intre în rândurile Aliaţilor.

Guvernul bulgar persistând însă în menţinerea neutralităţii, prin declaraţia din 4 Septembrie a noului său prim ministru Muravief, comisarul poporului pentru Afacerile Străine, a remis d-lui Stamenof, ministrul Bulgariei la Moscova, o notă, prin care arată că a înţeles atitudinea Bulgariei atâta timp cât Germania era puternică, dar că această toleranţă nu mai are nici o raţiune de a fi atunci când „Germania a pierdut definitiv războiul" şi când ţări ca România şi Finlanda au răspuns afirmativ chemării Aliaţilor şi şi-au luat riscul ruperii cu Germania, cu toate consecinţele lui.

Ducând o aşa zisă politică de neutralitate, Bulgaria continuă să dea ajutor Germaniei, ceiace constituie „o participare directă la războiu, alături de Germania, împotriva Uniunii Sovietice".

In această situaţie, guvernul sovietic socoteşte că nu mai poate menţine relaţii cu Bulgaria că „nu numai că Bulgaria se află în războiu cu Uniunea Sovietică — situaţie care de fapt există mai de mult — dar că, începând de astăzi, Uniunea Sovietică se găseşte şi ea în stare de războiu cu Bulgaria".

Faţă de declaraţiunea de războiu a Uniunii Sovietice, Bulgaria a cerut armistiţiu. Aliaţii nu au dat, până în momentul de faţă, nici un răspuns cererii bulgare. Pe de altă parte, guvernul din Sofia — motivând hotărîrea sa cu rezistenţa trupelor germane la dezarmare — a rupt relaţiile diplomotice cu Germania, Italia fascistă, Croaţia şi Slovacia.

O situaţie nouă profund schimbată, transformă astfel radical poziţiile politice şi militare din Balcani. Forţele germane din această regiune primesc o nouă lovitură hotărîtoare. Teatrul de luptă balcanic este destinat să fie lichidat în scurtă vreme. In felul acesta un nou mare pas este făcut către prăbuşirea finală a Germaniei hitleriste şi către terminarea războiului.

ALIAŢII
AU CUCERIT AACHEN ŞI SAARBRUECKEN

New York, 6 (Rador). — **O telegramă a agenţiei „Associated Press" primită dela frontiera franco-elveţiană anunţă că aliaţii au cucerit Aachen şi Saarbruecken.**

Fanfara rusă pe străzile Capitalei

MUNCĂ ŞI SALARII

Cea mai îndreptăţită şi mai logică dintre revendicările tuturor categoriilor de salariaţi — muncitori, tehnicieni, funcţionari, etc.— este acea a stabilirii cuantumului salariilor în proporţie cu costul vieţii de toate zilele. Este o chestiune elementară a cărei urgenţă nu poate fi discutată, a cărei rezolvire nu poate fi amânată, o problemă socială de viaţă pentru salariaţi, dar o problemă care atinge direct condiţiile de existenţă şi de propăşire ale întreprinderilor.

Obiecţiunea acestora din urmă este greutatea sarcinilor de tot felul cari nu apasă numai asupra lor ci şi asupra salariaţilor.

Dar Statul are greutăţi mari: grijile apărării naţionale şi ajutorarea familiilor luptătorilor, completarea serviciilor medicale, etc. etc. Nu trebue uitat faptul că în multe capitole veniturile statului s'au micşorat, dar cheltuielele şi obligaţiunile rămân aceleaşi şi chiar vor spori prin forţa împrejurărilor.

In tot timpul ultimilor ani am repetat cu perseverenţă — deşi mereu opriţi de cenzură—că Statul trebue să fie econom şi să dea veniturilor lui o destinaţie precisă de folos obştesc, să facă operă de prevedere, având ca normă să nu sporească prea mult taxele spre a nu stinghera iniţiativa particulară, motorul însuşi al circulaţiei monetare.

Numai enunţarea noţiunii de „economie" era supărătoare pentru factorii hotărâtori ai fostului regim, deşi arătam mereu că perspectivele zilei de mâine pun problema economiilor în genere pe primul plan al realizărilor.

Revenind la problema salariilor arătam cu cifre că unui salariat particular care ar avea—de exemplu—30.000 lei lunar i se reţineau impozite şi taxe diferite (Casa Asigurărilor, fisc etc.) 6791 lei plus 1200 lei taxa nouă de 4%) deci 7991 lei. Din 30.000 lei îi rămâneau deci salariatului 22.009 lei.

La rândul ei întreprinderea mai plăteşte la salariul aceluiaşi lucrător ori funcţionar încă 3414, sumă care adăogată la 7991 fac 11.405 sau la un salariu de 30.000 impozite şi contribuţiuni sociale egale cu 38%.

Nu socotim cota proporţională la împrumut, impozitul aşa zis „statistic". cel pentru apărarea pasivă, cel pentru prestaţia pentru munca de folos obştesc şi toate celelalte pe cari le cunoaştem cu toţii cari am aşteptat zadarnic să se audă glasul celor cari cereau ca Statul să dea exemplul cumpănirii, al echilibrului, înlăturând tot ceeace nu este folositor ori exagerat faţă de cuantumul veniturilor, faţă de preocupările grave ale momentului şi faţă de perspectivele sumbre ale viitorului.

Căci problema măririi salariilor era simplă: orice spor era lovit de impozitul de 38% fără ca măcar să se dea contribuabililor satisfacţia de a vedea că banii strânşi mergeau la o destinaţie de folos obştesc. Cazurile de felul citat ieri de colaboratorul nostru d. Axente Sever Banciu sunt mai numeroase decât s'ar putea crede cum tot atât de numeroase sunt capitolele unde posibilităţile de economie erau mai mult de cât evidente.

Zadarnic am citat — între altele — cu obiectivitatea şi moderaţia noastră obişnuită — o comparaţie elocventă, comparaţie care n'a văzut

(Continuare in pag. 2-a)

PRECIZĂRILE D-LUI MOLOTOV
FĂCUTE ZIARIŞTILOR SOVIETICI ŞI STRĂINI

Moscova, 6 (Rador). — **Marţi 5 Septembrie, la ora 8 seara, la comisariatul poporului pentru afaceri străine al Uniunii Sovietice a avut loc o conferinţă de presă, în cursul căreia comisarul poporului pentru afacerile străine Molotov a adus la cunoştinţa ziariştilor sovietici şi străini nota guvernului sovietic către guvernul bulgar, care a fost înmânată ministrului bulgar Stamenoff la 5 Septembrie. D. Molotov a răspuns la întrebările puse de ziariştii prezenţi la conferinţă.**

La întrebarea d-lui Chapiro, corespondentul agenţiei United Press, dacă guvernele Marei Britanii şi Statelor Unite sunt puse la curent cu nota guvernului sovietic, d. Molotov a răspuns că înainte ca nota să fie înmânată ministrului bulgar, conţinutul ei a fost făcut cunoscut ambasadorului britanic Kerr şi ambasadorului american Harriman.

D. Loterbach, corespondentul ziarului Times, a întrebat ce cereri va prezenta guvernul sovietic Bulgariei. D. Molotov a răspuns:

„Guvernul bulgar de abia a primit această notă, care este de mare importanţă. Trebue să i se dea guvernului bulgar timp pentru a studia această notă sovietică.

După aceea, d. Lawrence, corespondentul ziarului New York Times, a întrebat cum decurg negocierile de armistiţiu cu delegaţia guvernului român, care a sosit la Moscova.

D. Molotov a răspuns: „Negocierile nu au început încă, deoarece este necesar să se termine pregătirile pentru aceste convorbiri, pregătiri care nu depind numai de Uniunea Sovietică, ci şi de aliaţii noştri, britanicii şi americanii".

D. Magidov, corespondentul Companiei naţionale americane de radio, a întrebat cum decurg negocierile între Uniunea Sovietică şi Finlanda.

D. Molotov a răspuns că negocierile nu au început încă, dar că se aşteaptă pe curând sosirea delegaţiei finlandeze în Uniunea Sovietelor.

„Cererea guvernului sovietic— a declarat d. Molotov — a fost primită şi i s'a dat un răspuns pozitiv. Guvernul sovietic a autorizat sosirea delegaţiei finlandeze la Moscova".

BULGARIA CERE PACE

Londra, 6 (Rador). — **Radio Sofia comunică:**

In noaptea de Marţi spre Miercuri, la ora 0,48, doi delegaţi ai guvernului bulgar, — d-nii Saratoff şi Ivan Altannoff — au cerut delegaţiei sovietice care se află la Sofia să transmite guvernului sovietic rugămintea de a accepta pacea pe care o solicită Bulgaria.

BULGARIA A RUPT RELAŢIILE DIPLOMATICE CU GERMANIA

Sofia, 6 (Rador). — **Agenţia telegrafică bulgară transmite:**

Dat fiind că guvernul bulgar a întâlnit rezistenţă cu prilejul dezarmării trupelor germanie din Bulgaria şi cu prilejul retragerii corpului de ocupaţie, el a hotărît să rupă relaţiile diplomatice cu Germania.

D. ministru plenipotenţiar Saraoff, secretar general al ministerului de afaceri străine, a avut Miercuri dimineaţă o conversaţie cu ministrul Germaniei la Sofia, în cursul căreia i-a adus la cunoştinţă hotărîrea guvernului bulgar.

Guvernul bulgar a hotărît deasemeni să rupă relaţiile diplomatice cu Italia fascistă, Croaţia şi Slovacia.

Citiţi în pagina 4-a:
Nota d-lui Molotov remisă reprezentantului Bulgariei la Moscova

ŢĂRANII

de VASILE NETEA

Ziarele noastre—o, mai ales acum! — se ocupă iarăşi despre cea mai adâncă dintre clasele sociale româneşti.

Sinceritatea, compătimirea, admiraţia ,sfaturile şi sugestiile abundă în zeci de coloane. Vorbe potrivnice nu răsună de nicăeri. In jurul ţărănimii există o splendidă unanimitate de aprecieri. Constatările tuturor exegeţilor sunt aceleaşi după cum identice sunt şi dorinţele întregei intelectualităţi româneşti de a vedea ridicându-se o ţărănime cât mai puternică din punct de vedere cultural-economic şi cât mai conştientă din punct de vedere al drepturilor şi obligaţiilor sale politice.

Deosebirile şi polemicele care se evidenţiază din când în când au un substrat şi un temei pur dialectic pornind dela cauzele nivelului de astăzi şi de ieri al vieţii satelor româneşti. Problema ce se pune e următoarea. Sunt adică ţăranii noştri săraci, fiindcă nu pun prea mare preţ pe învăţăturile „Abecedarului" şi pe toate câte vin după dânsele, ori, după cum se susţine cu tot atâta bună credinţă, nu se convertesc la catechismul civilizaţiei din pricina paupertăţii în care se sbat? Pauperatea aceasta e provocată de puţinătatea pământului stăpânit sau, cum iarăşi se afirmă, de modul rudimentar în care se săvârşeşte la noi plugăria şi creşterea vitelor? Trag în cumpănă şi cauzele de ordin moral, lenea, egoismul, înverşunata rezistenţă faţă de orice dirijare ce sacrificând tradiţiile, vine dinafara clesei lor?

Iată o serie de cauze asupra cărora nu se mai poate stabili aceeaşi unanimitate, şi, din înţelegerea deosebită a cărora, rezultă apoi atât de variatele şi uneori aşa de contrastantele măsuri şi programe ce se alcătuesc pentru a crea pe seama ţăranilor nivelul unor noi condiţii de vieaţă.

Desbaterea e veche de peste zece decenii, mare fiind numărul articolelor, broşurilor şi studiilor publicate în legătură cu aceste adânci chestiuni.

Şi nu s'ar putea nega că discuţiile purtate în spaţiul veacului din urmă n'au provocat o adevărată revoluţie în felul în care a fost înţeles şi judecat ţăranul vreme de atâtea sute de ani.

S'a decretat rând pe rând egalitatea tuturor claselor sociale în faţa justiţiei, împroprietărirea lui Cuza Vodă, obligativitatea învăţământului primar, sufragiul universal, încă o împroprietărire, conversiunea apoi — un întreg şirag de reforme epocale. Şi s'au legiferat atâtea propuneri fericite, atâtea nobile aspiraţii!

Legi au primit nenumărate ţăranii noştri, legi, ordonanţe, scrisori (trecem peste promisiuni!), fără a se putea afirma însă că problemele vieţii ţărăneşti ar fi fost rezolvate în mod defintiv.

(Continuare in pag. 2-a)

LUPTELE DIN TRANSILVANIA

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAŢIUNILOR DIN ZIUA DE 6 SEPTEMBRIE 1944

In zona Baraolt-Vest Sf. Gheorghe trupele noastre se menţin în general pe liniile atinse cu toate contraatacurile repetate ale inamicului.

In regiunea Turda şi la Vest de Tg. Mureş progresiunea inamicului a fost zăvorită. Luptele continuă.

Aviaţia inamică a bombardat câteva gări şi sate din centrul Transilvaniei, provocând pierderi neînsemnate.

Situaţia în ansamblu pe diferitele fronturi de luptă

Londra, 6 (Rador). — Agenţia „Reuter" dă următoarele ştiri principale ale zilei:

Se anunţă progrese importante la nord de Somme, unde aliaţii au ajuns pe linia Aire-Stomer.

In Belgia, blindatele generalului Dempsey au ajuns în cartierele din sud ale oraşului Gant, la 16 km. de frontiera olandeză.

Despre armata a treia a generalului Patt nu se anunţă nimic nou, afară doar că întâlneşte rezistenţă puternică în regiunea Moselle.

In sectorul sudic, armata a 7-a urmăreşte de aproape pe germani, care se găsesc la circa 150 km. de Belfort.

Pe coasta Adriaticei, rezistenţa germană slăbeşte. Ameninţarea localităţii Pistoia, la 30 km. spre nord-vest de Florenţa, creşte din ce în ce mai mult.

Armata a 5-a este în înaintare. Patrulele au intrat în localitatea Lucca, pe drumul dintre Pisa spre Bologna.

Pe frontul de răsărit germanii opun o rezistenţă vie împotriva presiunii sovietice la est şi nord-est de Varşovia.

ALIAŢII NU VOR DUCE NICIUN FEL DE TRATATIVE CU HITLER SAU CU COLEGII SĂI NAZIŞTI

Londra, 6 (Rador). — **D. Fraser Wighton, redactorul politic al agenţiei „Reuter", scrie:**

Pentru a elucida svonurile de pace din ultimele 48 ore, am aflat din sursă competentă că germanii nu au făcut nici un fel de demers în vederea păcii, până în clipa de faţă.

Singura persoană de care te poţi apropia, este generalul Eisenhower, comandantul suprem al trupelor aliate expediţionare din Franţa. Singurul lucru pe care îl va accepta comandantul suprem este capitularea necondiţionată, care trebue să vină din partea comandamentului trupelor germane de pe front.

Nu vor exista negocieri ca preludiu la armistiţiu şi nu se vor duce nici un fel de tratative cu Hitler sau cu colegii săi nazişti.

HITLER A CONVOCAT
O CONFERINŢĂ LA BERLIN

Madrid, 6 (Rador). — *Hitler a convocat într'o conferinţă urgentă pe toţi generalii şi şefii partidului disponibili, pentru a discuta şi examina situaţia militară şi politică actuală a Reichului. Această conferinţă va avea loc la Berlin.*

Ea va dura mai multe zile şi lucrările sale — se spune — se vor baza pe un punct de vedere realist.

TURCIA LUCREAZĂ DE COMUN ACORD CU ALIAŢII

Ankara, 6 (Rador). — **După cum anunţă postul de radio Ankara, partidul republican popular a avut o şedinţă Marţi, la ora 19**

Preşedintele de consiliu Saracioglu, a făcut o declaraţie referitoare la evoluţia politică dela ruperea relaţiilor cu Germania. Primul ministru a spus că Turcia lucrează de comun acord cu aliaţii în ceeace priveşte afacerile politice.

După declaraţia preşedintelui de consiliu, şedinţa a fost ridicată, terminându-se ordinea de zi.

ARMATA ROŞIE
SE APROPIE DE JUGOSLAVIA PRECUM ŞI DE UNGARIA PRIN TRANSILVANIA

Stockholm, 6 (Rador) — **Ultimele câştiguri înregistrate de armatele sovietice, în înaintarea lor rapidă dealungul României, arată că armatele roşii se apropie de Jugoslavia, precum şi de Ungaria prin Transilvania.**

Dacă ruşii reuşesc să ajungă curând la forţele Mareşalului Tito, trupele germane rămase în Balcani vor fi izolate de Germania şi apoi lichidate.

Inaintarea în Transilvania arată începutul unei pătrunderi către câmpia Ungariei. Totodată se mai poate presupune că aceasta va fi direcţia urmată de armata roşie şi nu cea către Porţile de Fier.

In Polonia, armata roşie a reluat ofensiva la vest de Bialystok şi înaintează către fostul culoar polonez.

Se mai crede că ruşii vor executa în acelaşi timp presiuni în Prusa Orientală şi dincolo de Varşovia.

Se poate crede deci că bătăliile finale depe frontul de răsărit vor începe în curând.